

ESGO
RATING AGENCY

**СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА
ҚАРСЫ САЯСАТ**

1 наурыз 2023 ж

Мазмұны

1. Жалпы ережелер.....	3
2. Анықтамалар мен қысқартулар.....	3
3. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының түрлері.....	4
4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралар.....	5
5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг.....	5
6. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау.....	6
7. Мүдделер қақтығысын болдырмау және шешу.....	7
8. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру.....	7
9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға есепті ұсыну.....	7
10. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу шаралары.....	7
11. Қорытынды ережелер.....	8

1. Жалпы ережелер

1. «ESGQ Рейтингтік агенттігі» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты (бұдан әрі – Саясат) Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңына, Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы басқа да заңнамалық актілеріне, сондай-ақ «ESGQ Рейтингтік агенттігі» жауапкершілігі шектеулі серіктестік (бұдан әрі - Серіктестік) қызметін реттейтін ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес әзірленді).

2. Ағымдағы Саясат мыналарды белгілейді:

- 1) Серіктестіктегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі ережелері;
- 2) Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының алдын алу бойынша басқару және ұйымдастыру іс-әрекет негіздері;
- 3) Сыбайлас жемқорлық әрекеттерімен күресу, олардың салдарын азайту және (немесе) жою бойынша іс-шаралар;
- 4) Серіктестік қызметкерлерінің Қазақстан Республикасы заңнамасының және Серіктестіктің ішкі құжаттарының талаптарын қатаң сақтауға арналған тәрбие шаралары;
- 5) Қызметтік міндеттерді орындау барысында адалдық және ашықтық қағидаттарын қамтамасыз ететін Серіктестік қызметкерлерінің құқықтық мәдениетін қалыптастыру.

3. Бұл Саясаттың мақсаты – сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және анықтау бойынша бақылауды күшейту, сондай-ақ Серіктестікте сыбайлас жемқорлықты қатаң қабылдамау атмосферасын қалыптастыру.

4. Бұл Саясаттың міндеті – қызметтік міндеттерді орындау барысында адалдық және ашықтық қағидаттарын қамтамасыз ететін Серіктестік қызметкерлерінің құқықтық мәдениетін қалыптастыру.

2. Анықтамалар мен қысқартулар

5. Бұл Саясатта келесі анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат - сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін төмендетуге, Серіктестік қызметіне қоғамның сенімін арттыруға бағытталған құқықтық, әкімшілік және ұйымдастырушылық шаралар және Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес басқа да шаралар;

2) сыбайлас жемқорлық - Серіктестікте басқару функциясын орындайтын тұлғаның, Серіктестік қызметкерінің өз қызметтік өкілеттіктері мен оларға байланысты мүмкіндіктерін заңсыз пайдалану арқылы жеке өзі немесе делдалдар арқылы өзі не басқа тұлғалар үшін мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында пайдалану, сондай-ақ осы тұлғаларды игіліктер мен артықшылықтар беру арқылы сатып алу;

3) сыбайлас жемқорлық тәуекелі - сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың жасалуына ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

- 4) сыбайлас жемқорлық әрекеттер - Серіктестік қызметкерінің немесе лауазымды тұлғасының өзінің қызметтік жағдайын пайдалана отырып, мүлік немесе өзге де игіліктер түріндегі пайда алу мақсатында жасалған қасақана әрекеттері;
- 5) контрагент - Серіктестік азаматтық заңнамаға сәйкес қатынастарға түскен немесе түсуге ниетті заңды немесе жеке тұлға;
- 6) Серіктестікте басқарушылық функцияларды орындайтын тұлға - Серіктестікте ұйымдастырушылық-бұйрықтық немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды тұрақты, уақытша немесе арнайы өкілеттік бойынша орындайтын тұлға;
- 7) қызметкер - жұмыс берушімен еңбек қатынастарында тұратын және тікелей еңбек шарты бойынша жұмыс атқаратын жеке тұлға, Серіктестіктің атқарушы органының мүшелерінен басқа;
- 8) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті орган - мемлекеттік қызмет және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы орталық атқарушы орган және оның ведомствосы, олардың аумақтық бөлімшелері, өз өкілеттіктері шегінде Қазақстан Республикасының антикоррупциялық саясатын іске асыру және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы үйлестіру функцияларын жүзеге асыратын.

3. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының түрлері

6. Осы Саясат сыбайлас жемқорлық қылмыстарын / құқық бұзушылықтарын, оның ішінде:
 - 1) пара алу немесе беру, формальді процедураларды жеңілдету үшін төлемдер (facilitation payments);
 - 2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамаға сәйкес өзге де мүліктік игіліктер мен артықшылықтарды алу;
 - 3) қаржылық есептілікті әдейі бұрмалау;
 - 4) Қоғам активтерін заңсыз пайдалану және (немесе) иемдену және (немесе) ұрлау: ақша қаражатын ұрлау, мақсатсыз пайдалану, негізгі құралдарды, тауар-материалдық құндылықтарды ұрлау;
 - 5) сыбайлас жемқорлық сипатындағы әрекеттер, қызметтік өкілеттіктерді асыра пайдалану және қызметтік өкілеттіктерді асыра пайдалану: өз қызметтік өкілеттіктері мен оларға байланысты мүмкіндіктерді пайдалану арқылы мүліктік пайда табу, тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алу кезінде бұзушылықтар, құжаттарды қолдан жасау және (немесе) бұрмалау, тауарларға, жұмыстарға, қызметтерге бағаны қасақана көтеру немесе төмендету арқылы ақшалай сыйақылар, қымбат сыйлықтар немесе өзге де жеңілдіктер алу, Қоғам қызметі үшін маңызды ақпаратты әдейі жою, дерекқорларды жою немесе олардағы деректерді өзгерту, үшінші тұлғалардың немесе жеке мақсаттарда қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін бағдарламаларды енгізу;
 - 6) Қоғамға және (немесе) мемлекетке зиян келтіруі мүмкін қосымша пайда алу мақсатында контрагенттер тарапынан жасалатын әрекеттер;
 - 7) контрагенттер тарапынан әдейі жалған, өзгертілген немесе бұрмаланған ақпарат беру, Қоғам есебінен пайда табу мақсатында алдау немесе адастыру;

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат

8) пайда табу және (немесе) Қоғамның қызметіне зиян келтіру және (немесе) беделіне теріс әсер ету мақсатында Қоғамның ақпараттық жүйелеріне рұқсатсыз кіру немесе құпия ақпаратты иемденуге бағытталған әрекеттер жасауға толық тыйым салады.

7. Қоғам қызметкерлерінің Саясат шеңберіндегі міндеттері:

Тартыну:

- Қоғам мүддесі үшін немесе өз атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасаудан және (немесе) қатысудан;
- Қоғам мүддесі үшін немесе өз атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасауға немесе қатысуға дайын екеніне күмән тудыратын мінез-құлықтан;

Қоғамның Директорына шұғыл түрде хабарлау:

- қызметкерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасауға итермелеу жағдайлары туралы;
- өзге қызметкерлердің, ұйым контрагенттерінің немесе басқа адамдардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасауы туралы қызметкерге белгілі болған ақпарат туралы;
- қызметкерде мүдделер қақтығысының туындау мүмкіндігі немесе туындағаны туралы.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралар

8. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларға мыналар кіреді:

- 1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг;
- 2) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау;
- 3) мүдделер қақтығысының алдын алу және шешу;
- 4) Қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес бойынша жүргізілген жұмыс туралы уәкілетті органға есепті ұсыну (тиісті сұрау болған жағдайда).

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг

9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг - Қоғамның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың тиімділігі, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы құқық қолдану тәжірибесінің жай-күйі, сондай-ақ Қоғамның сыбайлас жемқорлық деңгейін қабылдау және бағалау туралы ақпаратты жинау, өңдеу, қорыту, талдау және бағалау бойынша қызметі.

10. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингтің нысаны Қоғамның қызметі болып табылады. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингтің көздері жеке және заңды тұлғалардың өтініштері, бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдар, аудиторлардың есептері, тәуекел-менеджердің есептері (бар болған жағдайда), сондай-ақ заңмен тыйым салынбаған басқа да ақпарат көздері болып табылады.

11. Қоғам сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингті тұрақты негізде жүргізеді және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингтің нәтижелері сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау үшін негіз болып табылады.

12. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингтің мақсаты Қоғамның белгілі бір қызмет саласында сыбайлас жемқорлық көріністеріне ықпал ететін проблемалық мәселелерді зерделеу болып табылады.

6. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау

13. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау (бұдан әрі - Талдау) деп сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының жасалуына ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және зерттеу жөніндегі қызмет түсініледі.

14. Талдаудың нысаны Қоғамның қызметі болып табылады.

15. Талдау Қоғам Директорының бұйрығы негізінде Қоғам қызметкері тарапынан жүргізіледі.

16. Талдау келесі бағыттар бойынша жүргізіледі:

- 1) Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарында сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 2) құрылымдық бөлімшенің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

17. Құрылымдық бөлімшенің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметіне келесі мәселелер жатады:

- 3) кадрларды басқару, оның ішінде кадрлардың ауысуы;
- 4) мүдделер қақтығысын реттеу;
- 5) бақылау функцияларын іске асыру.

18. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау үшін ақпарат көздері мыналар болып табылады:

- 1) Қоғамның қызметіне қатысты ішкі нормативтік және өзге де құжаттары және Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілері;
- 2) мемлекеттік органдар тарапынан бұрын жүргізілген тексерулердің нәтижелері;
- 3) комплаенс-тәуекелдерді бағалау нәтижелері;
- 4) бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдар;
- 5) Қоғамға келіп түскен жеке және заңды тұлғалардың өтініштері;
- 6) сот актілері;
- 7) Қазақстан Республикасының заңнамасында рұқсат етілген басқа да ақпарат.

19. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша келесі мәліметтерді қамтитын аналитикалық анықтама дайындалады:

- 1) анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдері туралы ақпарат;
- 2) оларды жою бойынша ұсынымдар;
- 3) анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша ұсыныстарды іске асыру мерзімдері.

20. Анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша ұсыныстармен бірге аналитикалық анықтама Қоғам Директорына қарау және шаралар қабылдау үшін енгізіледі.

7. Мүдделер қақтығысын болдырмау және шешу

21. Қоғамның лауазымды тұлғаларына мүдделер қақтығысы болған жағдайда қызметтік міндеттерін орындауға тыйым салынады. Қоғамда басқарушылық функцияларды орындайтын тұлғалар мүдделер қақтығысын болдырмау және шешу бойынша шаралар қабылдауға тиіс.

8. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру

22. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру Қоғамның әрбір басшысы мен қызметкерінің міндеті болып табылады және білім беру, ақпараттық және ұйымдастырушылық сипаттағы шаралар кешені арқылы жүзеге асырылады.

23. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы білім беру - бұл тұлғанын моральдық, интеллектуалдық, мәдени дамуы және сыбайлас жемқорлықты қабылдамаудың белсенді азаматтық ұстанымын қалыптастыру мақсатында жүзеге асырылатын үздіксіз тәрбие және оқыту процесі.

9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға есепті ұсыну

24. Қоғам уәкілетті органның сұрау салуы негізінде, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі атқарылған жұмыс туралы есепті сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға ұсынады.

25. Есепте мыналар болуы тиіс:

- 1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы жағдай мен жүргізілген жұмыс туралы мәліметтер;
- 2) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері;
- 3) Қоғамның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша жоспарларының орындалуы немесе орындалмауы туралы мәліметтер (орындалмау себептерін көрсете отырып).

10. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу шаралары

26. Қоғамда сыбайлас жемқорлықтың алдын алу ішкі нормативтік құжаттар негізінде тұрақты түрде келесі негізгі шараларды қолдану арқылы жүзеге асырылады:

- 1) контрагенттердің іскерлік беделін анықтау және мүдделер қақтығысын анықтау мақсатында тексеру жүргізу;

- 2) Қоғамның аффилирленген тұлғаларын есепке алу;
- 3) Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарының жобаларын, директордың бекітуіне енгізілетін материалдарды, шығыс хаттарды және басқа да құжаттарды Қоғамда сыбайлас жемқорлық жағдайларын болдырмау мақсатында сараптау;
- 4) Қоғамда ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету;
- 5) кері байланыс механизмдерінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету;
- 6) сыбайлас жемқорлықтың ықтимал жағдайларына қатысты қызметтік тексерулер жүргізу.

11. Қорытынды ережелер

27. Осы Саясаттың талаптарын орындамағаны үшін жауапкершілік Қоғам қызметкерлеріне өз құзыреті шегінде жүктеледі.
28. Қызметкерлер, лауазымына қарамастан, осы Саясаттың қағидаттары мен талаптарын, сондай-ақ Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын сақтағаны үшін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жауапкершілікті көтереді.
29. Осы Саясаттың талаптарын бұзуға кінәлі тұлғалар Қоғамның, құқық қорғау органдарының немесе басқа тұлғалардың бастамасы бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен және негіздер бойынша тәртіптік, әкімшілік, азаматтық-құқықтық немесе қылмыстық жауапкершілікке тартылуы мүмкін.
30. Қызметкерлер осы Саясат қабылданған күннен бастап, ал жаңадан қабылданғандар Қоғамда қызметтік және (немесе) еңбек міндеттерін орындауға кіріскен сәттен бастап осы Саясатпен танысуы және оларды зерттегенін, түсінгенін және осы Саясатқа адал ниетпен сәйкес келуге міндеттенетінін растауы тиіс.
31. Осы Саясатта қарастырылмаған өзге де мәселелер Қазақстан Республикасының заңнамасымен реттеледі. Осы Саясаттың Қазақстан Республикасының заңнамасының нормаларына қайшы келетін қайшылықтары болған жағдайда, Қазақстан Республикасының заңнамасының нормалары қолданылады.

ЖШС «ESGQ
агенттігінің» Директоры

Рейтинг

(күні)

Қаражан Е.Н.